

ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФИЦІАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

87.

KURYER WILENSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ВТОРНИКЪ, 6-го Ноября — 1845 — Wilno. WTOREK, 6-go Listopada.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ

Санктпетербургъ, 1 Ноября.

Государь Императоръ, въ пребываніе Свое въ Миланѣ, 6-го (18-го) Октября, изволилъ присутствовать при осмотрѣ войскъ тамошняго гарнизона. По окончаніи смотра, Его Величество отправился въ дальнейшее путешествіе.

7-го (19-го) Октября, Государь Императоръ, вмѣстѣ съ Государынею Императрицею и Великою Княжною Ольгою Николаевною, прибылъ въ Генуу, и тотъ же часъ изволилъ посѣтить Его Величество Короля Сардинскаго.

8-го (20-го) Октября поутру, Государь Императоръ, по желанію Короля Сардинскаго, былъ при осмотрѣ и ученьѣ Сардинскихъ войскъ.

9-го (21-го) Октября, въ 10 часовъ утра, Его Императорское Величество, вмѣстѣ съ Государынею Императрицею и Великою Княжною Ольгою Николаевною, изволилъ отправиться, на военномъ пароходѣ „Камчатка“, въ городъ Палермо, куда и прибылъ благополучно и въ вождѣльномъ здравіи 11-го (23-го) Октября, въ 4-мъ часу пополудни. Не смотря на довольно сильную морскую погоду, здоровье Ея Импе-

WIAOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 1-go Listopada.

НАЈАŚНІЕШЫ ЦЕСАРЪ ЕГО МОŚЦЬ, w czasie Swojego pobytu w Medyolanie, dnia 6 (18) Października, raczył byđź obecnym na przeglądzie tamecznej załogi; poczemъ ЕГО ЦЕСАРСКА МОŚЦЬ пуścił się w dalszą drogę.

Dnia 7 (19) Października, ЕГО ЦЕСАРСКА МОŚЦЬ, wraz z НАЈАŚНІЕША ЦЕСАРЪОВА ЈЕЈ МОŚЦІА і WIELKA XIĘŻNICZKA OLGA NIKOLAJEWNA, przybył do Genui, i niezwłocznie raczył odwiedzić Najjaśniejszego Króla Sardynskiego.

Dnia 8 (20) Października z rana, na życzenie Króla Sardynskiego, ЕГО ЦЕСАРСКА МОŚЦЬ raczył byđź na przeglądzie i mustrze Sardynskiego wojska.

Dnia 9 (21) Października, o godzinie 10 z rana, ЕГО ЦЕСАРСКА МОŚЦЬ, wraz z ЦЕСАРЪОВА ЈЕЈ МОŚЦІА і WIELKA XIĘŻNICZKA OLGA NIKOLAJEWNA, raczył odpłynąć na wojennym parostatku Kamczatka do Palermo, gdzie przybył szczęśliwie w pożądaném zdrowiu dnia 11 (23) Października, o godzinie 4-jej z południa. Pomimo dość niesprzyjającego stanu powietrza, zdrowie НАЈАŚНІЕШЕЈ ЦЕСАРЪОВЕЈ ЈЕЈ МОŚЦІ w nader zaspokajającym jest stanie.

С М Ъ С Ъ.

ОРАТОРІЯ ГАЙДЕНА: „МИРОЗДАВІЕ.“

(Сообщено).

За вѣсколько предъ симъ недѣль, никто изъ тѣхъ, кому извѣстно нынѣшнее состояніе города Вильны, не могъ предполагать, чтобы здѣшній оркестръ былъ въ состояніи разыграть Оракторію „Міроздавіе“ незабвеннаго Гайдена. Не одинъ изъ слышавшихъ исполненіе сего великаго музыкальнаго творенія въ знатнѣйшихъ европейскихъ столицахъ, и понимающій сколько оно стоитъ хлопотъ, трудовъ и издержекъ тамъ даже, гдѣ существующія музыкальна общества, состояща изъ многочисленныхъ и превосходныхъ артистовъ, имѣють единственною цѣлю распространеніе великихъ твореній первѣйшихъ изъ нихъ, съ большою недовѣрчивостію слышавъ о распространявшіася вѣсти, что намѣреніе разыграть здѣсь Оракторію приведено будетъ въ непремѣнное исполненіе. Многие также изъ старыхъ жителей нашего города, помняще исполненіе сей пьесы въ Вильнѣ въ 1809 году, подъ руководствомъ Юсефа Франка, съ любопытствомъ озирались, предъ

ROZMAITOŚCI.

ОРАТОРИУМЪ ГАЙДЕНА: СТВОРЕНІЕ ŚWIATA.

(Artykuł nadesłany).

Przed kilku tygodniami, nikt ze świadomych obecnych okoliczności miasta Wilna, nie dawał wiary, że tu-tejsza orkiestra gotuje się do publicznego odegrania wzniosłego Oratorium Stworzenie Świata, aż dotąd jeszcze nie dość ocenionego u nas wiekopomnego Hajdna. Nie jeden będąc obecnym wykonaniu tego arcydzieła w pierwszych Europy stolicach, i wiedząc jak wiele ono zachodu, kosztu, i pracy pociąga, w tych nawet miejscach, gdzie oddawna liczni i dobrani artyści, należą do stowarzyszeń muzycznych, mają jedynie na celu upowszechnienie olbrzymich melodyi-poematów; nie jeden powiadam z nas, z największym niedowierzaniem słuchał o coraz szerzącej się wieści, że zamiar odegrania Oratorium niechybnie będzie przeprowadzony do skutku; nie jeden także z dawnych mieszkańców naszego miasta, pamiętając o wykonaniu tego dzieła w Wilnie w 1809 roku pod przewodnictwem D-ra Józefa Franka, z ciekawością dokoła się oglądał: któż dziś zajmie miejsce w licznej orkiestrze, niezbędne przy tej ekwacyi? Lecz niepewność i obawa o niepodobieństwo wykonania utworu Hajdna, przy tak małych

гаторскаго Величества Государыни Императрицы въ весьма удовлетворительномъ положеніи.

Г. Министръ Народнаго Просвѣщенія донесъ Правительствующему Сенату, что возвратясь въ С. Петербургъ, съ соизволенія Его Императорскаго Высочества Государя Наслѣдника Цесаревича онъ вступилъ въ управленіе Министерствомъ Народнаго Просвѣщенія.

Въ именныхъ Его Императорскаго Величества Высочайшихъ указахъ, данныхъ Правительствующему Сенату Августа въ 15-й день, за собственноручнымъ Его Величества подписаніемъ, изображено:

Въ 1-мъ) „Съ самаго вступленія Нашега на прародительскій Престолъ, однимъ изъ главныхъ предметовъ желаній и попеченій Нашихъ было приведе- ние въ стройный порядокъ и ясность всехъ законовъ Нашей Имперіи и тѣхъ въ особенности, коими ограждаются безопасность и права любезныхъ Нашихъ вѣр- ныхъ подданныхъ. Сія дѣль, при помощи Божіей, почти уже достигнута, собраніемъ всехъ, со времени Уложенія Царя Алексія Михайловича изданныхъ, по- становленій и составленіемъ общаго онымъ, по ука- занному Нами плану Свода. Но при совершеніи се- го обширнаго труда, коего польза доказана опытомъ, Мы не теряли изъ вида и необходимости усовершен- ствованія самой сущности приводимыхъ Нами въ точную опредѣлительность и систему узаконеній, какъ посредствомъ мѣстныхъ исполненій, по замѣ- чаемымъ при самомъ ихъ дѣйствіи и развитіи не- удобствамъ, такъ и чрезъ обнародованіе полныхъ по каждой изъ важнѣйшихъ частей законодательства У- ложеній. Слѣдуя постоянной сей мысли и приводя ее постепенно въ дѣйство, Мы признали за благо прі- ступить къ пересмотру Нашихъ законовъ уголовныхъ, коихъ правосудное неослабное исполненіе есть одно изъ вѣрнѣйшихъ ручательствъ благоустройства об- щественнаго и спокойствія частныхъ лицъ. Пору- чивъ начертаніе проекта новаго оныхъ кодекса, подъ названіемъ *Уложенія о Наказаніяхъ Уголовныхъ и Исправительныхъ*, II-му Отдѣленію Собственной Нашей Канцеляріи, Мы постановили правиломъ, что- бы въ сей проектъ, составленный сообразно съ систе- мою и раздѣленіями общаго Свода Законовъ Имперіи, были, безъ малѣйшаго впрочемъ отступленія отъ ос- новныхъ началъ отечественнаго законодательства, вне- сены всѣ нужныя, по состоянію гражданскаго въ Рос- сіи общества и нравовъ, дополненія къ существую- щимъ узаконеніямъ; чтобы всѣ, какъ важнѣйшія, такъ и менѣе важныя преступленія и проступки были въ ономъ опредѣлены съ болѣею, удовлетворительнѣй- шею противъ прежняго точностію и означены не только разными ихъ степенями, но и обстоятельства, ко- ими увеличивается или уменьшается вина подсудима-

лагающаго себѣ вопросъ: кто же составитъ многочи- сленный оркестръ, необходимый при исполненіи сего творенія? Но всякое недоумѣніе и недоувѣ- рчивость исчезли, коль скоро они узнали, что из- вѣстный по своимъ музыкальнымъ произведеніямъ, г-нъ Станиславъ Монюшко, предположилъ озна- комить здѣшнюю публику съ превосходнѣйшими твореніями, и рядъ музыкальныхъ вечеровъ рѣшил- ся открытъ исполненіемъ сего гениальнаго произве- денія Гайдена. Вынуть въ партитуру, облупить возможныя мѣры, приобрести любителей, устроить хоръ состоящій изъ нѣсколькихъ десятковъ голо- совъ, объяснить всѣмъ принявшимъ участіе мысли композитора, было дѣло весьма затруднительное и возможное у насъ единственно при содѣйствіи г-на М. И потому неудивительно, что на объявлен- ный, 20-го минувшаго Октября, музыкальный ве- черъ, въ который исполнена была первая часть Гайденовой Ораторіи „*Мірозданіе*“, публика собра- лась въ большомъ количествѣ. Всякій желаній пере- нестись въ міръ т. е. божественной гармоніи, или, по крайней мѣрѣ, удовлетворить любопытству, спѣшилъ слышать знаменитое произведеніе, и никто не обма- нулся въ ожиданіяхъ своихъ. Торжественная рели- гиозная музыка этой части Ораторіи, исполненная слишкомъ 60 музыкантами, въ аккомпаниментомъ хора, пѣвшаго умилительныя гимны, и сопровождав- шаяся исполненіями вдохновенія соло-аріями, вос- хитила многочисленное собраніе слушателей, живѣй- шее участіе коихъ, свидѣтельствуя о чувствахъ бла-

P. Minister Narodowego Oświecenia zawiadomil Rządzący Senat, iż za powrotem swoim do St. Petersburga, z rozstrzygnięcia Jego CESARSKIEJ WYSOKOŚCI NASZEJ CY CESARZEWICZA objął zarząd Ministerstwa Narodowego Oświecenia.

W Imiennych Jego CESARSKIEJ MOŚCI Najwyższych Ukazach, do Rządzącego Senatu, w dniu 15-m Sierpnia r. b., z własnoręcznym Jego CESARSKIEJ MOŚCI podpisem wydanych, wyrażono:

W 1-m: „Od chwili wstąpienia przez Nas na Tron Przodków, jednym z głównych przedmiotów życzeń i pie- czy NASZEJ było przyprowadzenie do sztywnego porządku i jasności wszystkich praw NASZEGO Cesarstwa, a w szcze- gólności tych, któremi zapewnia się bezpieczeństwo i pra- wa ukochanych NAM wiernych poddanych. Cel ten, przy Boskiej pomocy, już prawie jest osiągnięty, przez zebra- nie wszystkich od czasu wydania Kodexu CARA ALEXEGO MICHAŁOWICZA wyszłych postanowień i przez dokonanie ogólnego ich Zbioru, stosownie do wskazanych przez Nas zasad. Lecz przy dopełnieniu tej obszerniej pracy, której pożyteczność doświadczenie udowodniło, nie spuszczałyśmy z oka konieczności udoskonalenia samej istoty przywodzo- nych przez Nas do ścisłości i systematu ustaw, tak za po- mocą częściowych popraw, w skutku zauważanych w sa- mem ich działaniu i rozwijaniu niedogodności, jako i przez wydanie zupełnych, w każdej z ważniejszych części pra- wodawstwa, Kodexów. Przewodnicząc się stale tą myślą i przywodząc ją stopniowo do skutku, Uznaliśmy za sto- sowne przystąpić do przejrzenia NASZYCH praw karnych, których sprawiedliwe, sprężyste wykonywanie jest jedną z najpewniejszych rękojmi porządku powszechnego i spo- kojności osób prywatnych. Poleciwszy skreślenie projek- tu nowego tych praw Kodexu, pod nazwaniem *Kodexu kar kryminalnych i poprawczych*, II-mu wydziałowi przybożnej Kancellaryi NASZEJ, Ustanowiliśmy za pra- widło, iżby do tego projektu, sporządzonego podług sy- stematu i podziałów ogólnego Zbioru Praw Cesarstwa, były bez najmniejszego zresztą odstąpienia od fundamen- talnych zasad prawodawstwa o czystego, wniesione wszy- stkie potrzebne, ze stanu społeczeństwa w Rosyji i obyczaj- jów, uzupełnienia praw istniejących, ażeby wszystkie tak- ważniejsze, jak i mniej ważne przestępstwa i przekrocze- nia, były w nim oznaczone z większą i bardzie niż dotąd zaspokajającą dokładnością, i określone nie tylko rozmaite ich stopnie, lecz i okoliczności, któremi zwiększa się lub zmniejsza wina oskarżonego, i ażeby za każdy czyn prawu przeciwny, była postanowiona odpowiednia mu, zastoso- wana do jego natury kara lub skarcenie, iżby tym sposo- bem była, o ile można, uchylona wszelka w wyrokowaniu samowolność i obwinieni podlegali jedynie samemu wprost

środkach, ustały, skoro się dowiedziano, że znakomity ze- swych muzykalnych prac, P. Stanisław Moniuszko, przed- sięwziął tutejszą publiczność oznajomić z najwznieślej- szemi muzykalnymi poematami, i szereg wieczorów mu- zykałnych, tym najcenniejszym utworem Hajdna otworzyć postanowił. Wezwać się w partyturę, obmyślić możne środki, zjednać amatorów, — niestety, czemuż jeszcze i nie amatorów? — urządzić chory, składające się z kilkudziesięciu głosów, przysposobić wszystkich biorących udział do przejęcia się myślą autora; — było dziełem nader trud- nym i przez jednego tylko u nas P. M. wykonać się mo- gącym. Nie dziw więc, że na ogłoszony d. 20 przeszłego Października Wieczór Muzykalny, na którym się odbyło wykonanie *pierwszej części Oratorium Hajdna Stworze- nia Świata*, licznie tutejsza się Publiczność zebrała. Każdy chcący się wznieść do wyższego świata boskiej harmonii, albo przynajmniej zaspokoić wzbudzoną cieka- wość, pośpieszał skwapliwie słuchać genialnego utworu wstawionego Mistrza — i nikt się nie zawiódł w swém oczekiwaniu. Poważna i religijna muzyka tej części Ora- torium wykonana przeszło przez 60 muzyków, w towa- rzystwie chorów wdzięczne piejących hymny, przeplatana wzniosłemi solo-arijami, wprawiła w zachwycenie liczne grono słuchaczy, a żywy ich udział tłumacząc liczne wdzięczności, zdawał się upraszać dyrygującego muzyką P. M. o najrychlejsze poznanie nas z dalszemi czę- ściami, tego nigdy dość wychwalić się niedającego arcy- dzieła.

го, и чтобъ за каждое противозаконное дѣланіе было положено соотвѣтствующее ему, соразмѣренное съ достоинствомъ его, наказаніе или взыскаііе, дабы, чрезъ то устранился по возможности, всякій въ произнесеніи приговоровъ произволъ и обвиняемые были подчинены одному прямому дѣйствию закона. Предпріятыи, по симъ данымъ отъ Насъ указаніямъ, трудъ, продолжался около четырехъ лѣтъ, подъ непосредственнымъ Нашимъ наблюденіемъ и руководствомъ, былъ приведенъ къ окончанію. Онъ разсмотрѣнъ и исправленъ, сначала Комитетомъ, составленнымъ изъ Министра Юстиціи, вѣсколькихъ Сенаторовъ и Оберъ-Прокуроровъ и по замѣчаніямъ Министерствъ и Главныхъ Управленій, потомъ особою изъ Членовъ Государственнаго Совѣта Комиссіею и, наконецъ, Общимъ сего Совѣта Собраніемъ. Находя затѣмъ, что новое Уложеніе о наказаніяхъ уголовныхъ и исправительныхъ, въ томъ видѣ, какъ оно Намъ представлено Государственнымъ Совѣтомъ, соотвѣтствуетъ предположеніямъ Нашимъ и дѣли установитъ прочнымъ образомъ рѣшенія дѣлъ о преступленіяхъ и проступкахъ на истинныхъ, незбылемыхъ началахъ правосудія, Мы утвердили его и препровождаемъ въ Правительствующій Сенатъ для обнародованія, тѣмъ же порядкомъ, коимъ былъ обнародованъ Общій Сводъ Законовъ Имперіи. Съ симъ вмѣстѣ повелѣваемъ: 1) Сіе Уложеніе привести въ полную силу и дѣйствіе съ 1 Мая 1846 года. 2) Постановленіями онаго замѣнить, съ означеннаго въ предшедшемъ 1-мъ пунктѣ времени, дѣйствіе какъ постановленій книги первой тома XV общаго Свода Законовъ Имперіи, такъ и всѣ помѣщенныя въ другихъ томахъ сего Свода статьи, коими опредѣляются какія либо наказанія или взыскаііа, когда оныя несогласны съ опредѣляемыми въ новомъ Уложеніи за тѣ же преступленія и проступки. — Изъ сего общаго правила изъять до времени только положенія о наказаніяхъ и взыскаііяхъ, вошедшія въ Сельскій Судебный Уставъ для государственныхъ крестьянъ, который долженъ по соображенію онаго съ постановленіями новаго Уложенія и сдѣланія нужныхъ въ немъ дополненій, быть внесенъ въ Умѣтривіе Наше, чрезъ Государственный Совѣтъ. 3) Статьи первой книги тома XV Свода Законовъ, относящіяся къ правиламъ судопроизводства по дѣламъ о преступленіяхъ и проступкахъ, перемѣститъ, по принадлежности, во II-ю книгу сего тома, дополнивъ и измѣнивъ какъ сіа, такъ и нѣкоторыя другія статьи сей II-й книги, для точнѣшаго оныхъ согласенія съ постановленіями новаго Уложенія. — Предначертанный Министромъ Юстиціи и II Отдѣленіемъ Собственной Канцеляріи Нашей проектъ сихъ измѣненій и дополненій представить на утвержденіе Наше, по разсмотрѣніи онаго въ Государственномъ Совѣтѣ.“

Во 2-мъ) „Утвердивъ, вмѣстѣ съ новымъ Уложеніемъ о Наказаніяхъ Уголовныхъ и Исправительныхъ, принадлежація къ оному, въ Государственномъ

государствѣ, изъявляло вмѣстѣ съ тѣмъ общее желаніе, чтобы управлявшій оркестромъ г-нъ М. познакомилъ ихъ и съ дальнѣйшими частями сего превосходнаго творенія. Мы не можемъ назвать здѣсь именъ тѣхъ, кои звалъ необходимо и важность усовершенствованной и распространенной уже въ Европѣ музыки, а также благотворное вліяніе оной на нравственность общества, съ усердіемъ, чуждымъ всякихъ корыстныхъ видовъ, содѣйствуютъ г-ну Моцускѣ. Не въ первый уже разъ мы видѣли ихъ жертвующихъ своими трудами. Настоящій музыкальный вечеръ показалъ публикѣ все значеніе любителей, безъ участія коихъ самое пламеннѣйшее желаніе не могло бы побѣдить затрудненій. Такое стремленіе ихъ къ содѣланію дарованій и трудовъ по исполненію престарѣвшихъ музыкальныхъ твореній, съ одной стороны свидѣтельствуетъ объ эстетическомъ обращеніи любителей, съ другой же служитъ доказательствомъ благородныхъ ихъ чувствъ, имѣющихъ въ виду общее благо. И такъ намъ предстоитъ только содѣйствовать благотворительной цѣли (намъ хошю извѣстно, что доходы съ концертовъ назначаются въ пользу бѣдныхъ), участіемъ въ предстоящихъ вечерахъ и достойнымъ образомъ оцѣнить труды и изданными произведеніями.

* * *

дѣланію права. Предсѣвіята на tych przez Nas wskazanych zasadach праца, trwała około lat czterech, pod bezpośrednim Naszym nadzorem i przewodnictwem, i teraz została doprowadzona do końca. Praca ta była przejrzana i poprawiona najprzód przez Komitet, złożony z Ministra Sprawiedliwości, kilku Senatorów i Ober-Prokuratorów, i stosownie do uwag ze strony Ministerstw i Głównych Zarządów, potem przez oddzielną z Członków Rady Państwa Komisją, i nakoniec przez ogólne teje Rady Zebranie. Znajdując następnie, że nowy Kodeks kar kryminalnych i poprawczych, w takim składzie, jak Nam złożony został przez Radę Państwa, odpowiada zamiarom Naszym i celowi gruntownego oparcia wyroków w sprawach o przestępstwa i przekroczenia na istotnych, niezachwianych zasadach sprawiedliwości, zatwierdziliśmy takowy i przesyłamy do Rządzącego Senatu, dla ogłoszenia tym samym porządkiem, jakim był ogłoszony Ogóluy Zbiór Praw Cesarstwa. Obok tego Rozkazujemy: 1) Kodeks pomieniony wprowadzić w zupełną moc obowiązującą i wykonanie od dnia 1 Maja 1846 roku. 2) Postanowieniami tego Kodeksu zastąpić, od oznaczonego w poprzedzającym 1 punkcie czasu, moc obowiązującą tak postanowień księgi 1 Tomu XV ogólnego Zbioru Praw Cesarstwa, jako i wszelkie pomieszczone w innych tomach tego Zbioru artykuły, któremi przepisane są jakiegokolwiek kary lub skarcenia, skoro takowe nie są zgodne z przepisami w nowym Kodeksie za też przestępstwa i przekroczenia. Od tego ogólnego prawidła wyłączyć do czasu jedynie postanowienia o karach i skarceniach, które weszły do Ustawy sądownictwa włociańskiego dla poddanych Skarbowych, jakowa, po porównaniu jej z postanowieniami nowego Kodeksu, i poczynieniu w niej potrzebnych uzupełnień, ma być wniesioną pod Nasze rozpatrzenie przez Radę Państwa. 3) Artykuły piérwszej księgi Tomu XV Układu Praw, tyżące się prawideł Postępowania Sądowego w sprawach o przestępstwa i przekroczenia, przenieść gdzie wypada do drugiej księgi uzupełniwszy tak te, jak i niektóre inne artykuły tej II-jej księgi, dla dokładniejszego ich pogodzenia z przepisami nowego Kodeksu. Skreślony przez Ministra Sprawiedliwości i II gi Wydział Przybocznej Naszej Kancellaryi projekt tych zmian i uzupełnień, przedstawić na Nasze zatwierdzenie, po rozstrząśnieniu w Radzie Państwa.“

W 2-gim: „Zatwierdziwszy wraz z nowym Kodeksom kar kryminalnych i poprawczych, należące do niego, w Radzie Państwa rozpatrzone: 1) Dodatkowe przepisy o

Nie wolno nam tutaj wymieniać imion tych ludzi, którzy pojawszy potrzebę i wysokie znaczenie rozwiniętej już dzisiaj w Europie sztuki i szczęśliwych jej wpływów na stan obyczajowy i moralny społeczeństw, z całym bezinteresownym poświęceniem się, niezmordowaną dążnością P. Moniuszki, swém uczęszczaniem wspierać raczą. Nie piérwszy raz widziano ich poświęcających swą pracę. Obecna Publiczność, na Wieczorze Muzykalnym, pojęła udział i stanowisko amatorów; bez ich albowiem udziału, najszczerze chęci na niczem spełznąć by musiały. Dążność zaś zaspolenia talentu i pracy w wykonaniu arcydzieł muzycznych, jak z jednej strony daje świadectwo estetycznego wykształcenia amatorów, tak też upewnia o szlachetnych uczuciach, mających na celu powszechnie dobro. Naszą więc jest rzeczą szlachetny i bezinteresowny cel, (bo nadto, ile z pewnością wiemy, dochody są obracane na korzyść biednych) wesprzeć uczęszczaniem, i umieć oćnić poświęcenie się dla wzbogacenia nas-że samych szczytnym uczuciem piękności.

* * *

Совѣтъ разсмотрѣнныя законоположенія: 1) Дополнительныя постановленія о распредѣленіи и употребленіи осужденныхъ въ каторжныя работы. 2) Положеніе о исправительныхъ арестантскихъ ротахъ гражданскаго вѣдомства и 3) Дополнительныя Правила къ Уставу о содержащихся подъ стражею, повелѣваемъ Правительствующему Сенату обнародовать ихъ въ одно время и тѣмъ же порядкомъ, какъ самое Уложеніе о Наказаніяхъ. Оныя должны имѣть полную силу и дѣйствіе закона также съ 1 Мая 1846 года.“

Москва, 22 Октября.

Третьяго дня, въ седьмомъ часу пополудни, изволилъ прибыть сюда изъ Екатеринбургa Его Императорское Высочество Герцогъ Максимилианъ Лейхтенбергскій, въ сопровожденіи Сенатора, Генераль-Лейтенанта *Чевкина*, и сегодня выѣхалъ по тракту на С. Петербургъ.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

ФРАНЦІЯ.

Парижъ, 28 Октября.

Отъ генерала Ламорисьера получено уже официальное донесеніе о сраженіи, о которомъ извѣстно было по телеграфической депешѣ. Донесеніе сіе писано изъ Недрома, отъ 17 Октября. Послѣ четырехдневныхъ битвъ, генераль Ламорисьеръ вытѣснилъ наконецъ Кабилу изъ неприступной почти позиціи. Абд-эль-Кадеръ избѣгалъ сраженія, и съ 2,000 всадниковъ отступилъ, напутствуемый проклятіями жителей, оставленныхъ имъ на произволъ судьбы. При всей упорности сего сраженія, оно не имѣло важныхъ послѣдствій. Изъ Газуата французскія войска проникли въ горы, чрезъ довольно значительную высоту, которую быстро овладѣли, не смотря на сильный огонь неприятельскій. Генераль Ламорисьеръ имѣлъ въ виду отрѣзать оставшимся въ Торѣ втежникамъ путь въ Марокко и отбросить ихъ къ морскому берегу. Присутствіе Абд-эль-Кадера заставило войска наше дѣйствовать съ большею твердостью, чтобы убѣдить взбунтовавшихся, что Эмиръ не въ состояніи защитить ихъ. И въ самомъ дѣлѣ, Кабилы, испытавъ это, принуждены были сдаться безусловно. Послѣ двухдневнаго преслѣдованія, они были заперты на мѣстѣ Ноа, въ долину окруженной высотами, занятыми Французами. Здѣсь они могли быти истреблены всѣ; но подобное отмщеніе, пишетъ генераль Ламорисьеръ, „было бы слишкомъ жестоко.“ Французы удовольствовались покорностію побѣжденныхъ. Абд-эль-Кадеръ опять полавившійся было въ Аинъ-Кебирскихъ высотахъ, отступилъ къ Тативъ и остановился на лѣвомъ берегу рѣки. Неизвѣстно, рѣшится ли онъ переправиться чрезъ эту рѣку и идти къ Тлемзену или Маскарѣ. Генераль Ламорисьеръ пишетъ, что 18 числа намѣренъ онъ со всею дивизіею и 1,000 кавалеріи преслѣдовать Абд-эль-Кадера.

— Въ журналѣ *Algerie*, выходящемъ въ Парижѣ, пишутъ о силахъ Абд-эль-Кадера и о происшедшемъ сраженіи, слѣдующее: „Абд-эль-Кадеръ могъ имѣть съ собою до 5,000 чел. конницы, 30,000 пѣхоты и 20,000 семействъ, кромѣ войскъ приведенныхъ изъ Марокко. Положивъ, что онъ отослалъ половину этого числа, съ женщинами, стариками и дѣтьми въ Марокко, все таки оставалось у него отъ 15-ти до 18-ти тысячъ солдатъ. Противъ этой массы людей генераль Ламорисьеръ, отъ 12 до 15 Октября сражался съ 5,000 чел. Арабы дрались отчаянно; по этому-то борьба продолжалась четыре дня. Абд-эль-Кадеръ отступилъ 13 числа, увидѣвъ, что Французы овладѣли ущельемъ, въ которомъ онъ замышлялъ истребить ихъ. Жалко что войска наши, состоящая большею частію изъ одной пѣхоты, не будутъ въ состояніи преслѣдовать его.

— Въ Монитерѣ обнародовано, что по постановленію 20 Октября, генераль-майоры алжирской арміи: Жемо, Морней, Маньянъ, Валавъ и Ле-Пе-де-Буржоли произведены въ генераль-лейтенанты, а семеро полковниковъ, въ числѣ коихъ и полковникъ Жери,—въ генераль-майоры.

— По извѣстіямъ изъ Африки, Абд-эль-Кадеръ хорошо обращается съ французскими плѣнными. Это, конечно побудило генерала Ламорисьера не допустить истребленія Кабилу, стѣсненныхъ въ ущельи близъ

размещеніи и usage сказанныхъ до тяжелыхъ работъ; 2) Уставъ о арестантскихъ ротачъ выдѣлау цивилнаго, и 3) Дополнительные правила до Уставу о трzymanыхъ подъ стражу: Rozkazujemy Rządzącemu Senatowi ogłosić je w jednym czasie i tymże samymъ porządkiemъ, jakъ i samъ Kodexъ Karny. Постановленія такowe mają również zacząć obowiązywać od 1-go Maja 1846 r.“

Москва, 22 października.

Завечорай о godzinie siódmej wieczoremъ, przybył tu zъ Ekaterynburga Jego Cesarska Wysokość Xiążę Maxymilian Leuchtenbergski, w towarzystwie Senatorsa, Generał-Porucznika *Czewkina*, i dzisiaj wyjechał traktem do St. Petersburga.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

FRANCYA.

Paryż, 28 października.

Nadszedł tu już urzędowy rapport Generała Lamoricière o wiadomychъ przezъ telegrafъ bitwachъ, datowany 17-go października zъ Nedromy. Po czterodniowychъ walkachъ, udało się Generałowi Lamoricière wypędzić Kabyłów zъ niedostępnego prawie stanowiska. Abd el Kader unikał bitwy, i zъ 2,000 jeźdźcówъ swojej deiry cofnął się, ścigany przekleństwemъ nieszczęśliwychъ, których losowi zostawił. Jakkolwiek bitwa ta była znaczną, nie jestъ jednakże stanowczą wъ swychъ skutkachъ. Zъ Gazuatъ oddziałъ francuzki wtargnął wъ góry, przezъ bardzo strome wzgórze, które zdobyli szybko nasi żołnierze, pomimo gęstego ognia nieprzyjacielskiego. Planemъ Generała było, przeciąć powstańcemъ, wъ Tara zъgromadzonymъ, drogę do Marokko i zwrócić ichъ nadъ brzegi morskie. Obecnośćъ Abd-el-Kadera zmusiła nasъ do podwojenia czynności, a to, aby okazać zbuntowanymъ, że pomocъ jego nie zabezpieczy ichъ wcale. Emirъ zostawił wъ istocie na losъ szczęścia Kabyłów, którzy zmuszeni byli zdać się na łaskę i niełaskę. Ścigani przezъ dwa dni, ujrzeni się nakoniecъ zamkniętymi na przelądku Noa, wъ dolinie otoczonejъ wzgórzami, osadzonemi przezъ wojska francuzkie. Wszyscy mogli być wъ pień wycięci: „Ale zemsta taka— mówi Generał Lamoricière,— była, według zdania wojska, za srogą.“ Przychyłono się zatemъ do prośby zwyciężonychъ. Abd-el-Kader, który znowu ukazał się na wzgórzachъ Ain-Kehira, cofnął się nadъ Tafagъ, i stał na lewymъ brzegu tejъ rzeki; nie wiadomo dotychczasъ czy ją przejdzie, i czy się uda ku Tlemsen lub ku Maskarze. Generał Lamoricière donosi, że 18-go myśli znowu wyruszyć zъ swą dywizją i 1,000 jeźdźc., dla ścigania Emira.

— Dziennikъ *Algerie*, wъ Paryżu wychodzący, zawiera następujące wiadomości o siłachъ Abd-el-Kadera, oraz o walce zъ nimъ stoczonej: „Emirъ mógł mieć podъ swemi rozkazami: około 5,000 jeźdźcówъ, 30 000 pѣхоты i 20 000 rodzin, nie liczącъ wojskъ, które przyprowadził zъ sobą zъ Marokko. Przypuściwszy, że wysłałъ połowę swychъ ludzi zъ kobietami, starcami i dziećmi do Marokko, pozostało mu jeszcze 15 do 18,000 żołnierzy. Przeciwъ tejъ massie Generał Lamoricière wъ walkachъ od 12 go do 15-go miałъ tylko 5,000 ludzi. Arabowie stawiali silny opórъ, i dla tego to cztery dni walczyć trzeba była. Abd-el-Kader cofnął się 13-go, zobaczywszy, że wzięto wawozъ, wъ którymъ myślałъ zniszczyć Francuzów. Obawiać się należy, iż wojska nasze, składające się po większej części zъ pѣхоты, nie będą wъ stanie ścigać Emira.“

— Monitorъ ogłasza, że postanowieniemъ zъ d. 20 października, Generał-Majorowie armii Algierskiej: Gemeau, Mornay, Magnan, Letang, Vaillant i Le-Pays de Bourjolly, mianowani są Generałami-Porucznikami, a siedmiu Półkowników, między którymi Półkownikъ Gery, Generał-Majorami.

— Według urzędowychъ doniesień zъ Afryki, Abd el-Kader bardzo dobrze obchodzi się zъ jeńcami francuzkiemi. Wiadomość ta skłoniła zapewne Generała Lamoricière do poświęcenia żołnierzy swoichъ odъ wyrzucenia Kabyłów,

моря, къ чему французскіе солдаты готовы были приступить.

— Паровый фрегатъ, на которомъ маршалъ Бюжо прибылъ въ Альжиръ, пришелъ, 24 Октября, обратно въ Марсель, для перевезенія оттуда свѣжихъ войскъ. Известно, что флотъ, подъ начальствомъ адмирала Парсеваля-Дешена, 15 Октября стоялъ въ Каглиари, тогда какъ все полагали, что оный находится подъ Танжеромъ, привело всѣхъ въ удивленіе.

— Повѣренный въ дѣлахъ аргентинской республики въ Парижѣ, Г. Сerratи, имѣлъ вчера продолжительное совѣщаніе съ министромъ иностранныхъ дѣлъ.

— Французскій повѣренный въ дѣлахъ въ Бразиліи, графъ Евгеній Ней, скончался 25 с. м. послѣ продолжительной болѣзни.

29 Октября.

Вчера, въ полдень, Его Королевское Величество, въ сопровожденіи членовъ своего семейства, министровъ, государственныхъ сановниковъ и дипломатическаго корпуса, открылъ отъ имени Французской арміи, въ память герцога Орлеанскаго, конную статую, воздвигаемую на Луврской дворцовой площади. Послѣ открытія сего памятника, Король держа за руку парижскаго графа, вручилъ ему составленный протоколъ о совершенномъ обрядѣ, при слѣдующихъ словахъ: „Любезное дитя мое! сохрани сей драгоценный документъ, напоминающій о любви и довѣрїи, которая войско питало къ твоему родителю.“

— Между герцогомъ Немурскимъ, будущимъ регентомъ государства, и г-мъ Гизо, съ нѣкотораго времени существуетъ личное недоумѣніе. Альжирскія происшествія не дозволяютъ думать о назначеніи для герцога постоянного содержанія, такъ какъ новая экспедиція противъ Абд-эль-Кадера повлечетъ за собою слишкомъ значительныя издержки. Не смотря однако же на это, герцогъ Немурскій поддерживаетъ сію экспедицію, имѣя въ виду, что принцъ Орлеанскій назначенъ будетъ Вице-Королемъ Альжиріи.

— Въ *National* утверждаютъ, что изъ Африки пошла новая телеграфическая депеша, но правительство не обнародываетъ оной. Въ депешѣ этой сообщаютъ, что Абд-эль-Кадеръ изъ Анны Кебиръ бродилъ въ средину провинціи и уже достигъ Сиди-бел-Аббера, между Маскарою и Тлемсеномъ, откудова, говорятъ, всю западную Альжирію успѣлъ взволновать. Въ *Journal de Débats* умалчиваютъ объ этомъ; однако пишутъ, что о скоромъ окончаніи войны въ Африкѣ не льзя и думать.

— Въ журналѣ *National* утверждаютъ, что маршалъ Бюжо, до отъѣзда своего изъ Парижа въ Марсель, препроводилъ кабинету ноту, относительно послуженныхъ наставленій по предмету дальнѣйшаго образа дѣйствія въ Африкѣ. Въ нотѣ этой маршалъ съ горькою насмѣшкою упоминаетъ о предписаніи преслѣдовать и захватить Абд-эль-Кадера, считая это предвѣстїемъ только для министерства, чтобы скрыть ошибки танжерскаго трактата, но невозможнымъ на дѣлѣ; и потому совѣтуетъ министрамъ, подумавъ заблаговременно о другихъ мѣрахъ для поддержанія своего существованія. Нота сія возбудила большое негодованіе въ министрахъ.

— Правительство получило чрезъ Александрію депешу изъ Китая отъ 12 Октября, посредствомъ секретаря миссіи маркиза Феррьеря ле-Бейе. Размѣвъ ратификаціи заключеннаго въ Ванпоа, 24 Октября минувшаго года, торговаго трактата между французскимъ и китайскимъ уполномоченными, произошелъ 25-го Августа въ Таипани, на рѣкѣ Бокка-Тигрисѣ, во домѣ мандарина и адмирала, начальствующаго надъ китайскими морскими силами на рѣкѣ Кантонѣ. Въ то же время г-номъ Лагренею получена копія постановленія императора, по силѣ коего уничтожаются наказанія, определенное для китайскихъ христіанъ, дозволяющее имъ всенародное исповѣданіе христіанской религіи. Маркизь Феррьеръ 1 Сентября отплылъ въ Англійскомъ пароходѣ изъ Макао, и въ первыхъ числахъ Ноября вѣроятно прибудетъ въ Парижъ.

— Г. Тьеръ прибылъ уже обратно въ Парижъ въ своей поѣздкѣ въ Испанію, Португалію и Англію.

— О помолвкѣ принцессы Беррійской, сестры герцога Бордоскаго, за старшаго сына герцога Луккекаго, сообщилъ официально французскому правительству г-нъ Биволь-Саль, Сардинскій посланникъ и Луккскій повѣренный въ дѣлахъ при французскомъ дворѣ.

замкнутыхъ между вѣвозами и моремъ, до чего войско французскіе здавало себѣ бытъ досытъ склонно.

— Фрегатъ парова, котораго привезла Маршалка Бугебуд де Альгеру, wróciła 24 го października do Marsylii, dla zabrania nowych oddziałów wojska. Wiadomość, że flota pod dowództwem Admirała Parseval-Deschenes, 15 го października stała jeszcze pod Cagliari, kiedy powszechno mniemano, że już znajduje się pod Tangierem, wielkie tu sprawiła zdziwienie.

— P. Serrateo, sekretarz pełnomocny sprawujący interessa Rzeczypospolitej Argentyńskiej w Paryżu, miał wczoraj długą naradę z Ministrem spraw zagranicznych.

— Hr. Eugeniusz Ney, ostatniemi czasami sprawujący interessa Francyi w Brezylji, umarł 25 го b. m., w skutku długiej słabości.

Dnia 29 października.

Dzisiaj o południu, Król otoczony członkami swojej rodziny, Ministrami, Dygnitarzami państwa i Ciałem Dyplomatycznym, poświęcił w imieniu wojska, pamięci Xięcia Orleanu, posąg konny, wystawiony na dziedzińcu Luwru. Po odsłonięciu tego pomnika, Król trzymając za rękę Hrabiego Paryża, wręczył mu spisany protokół odbytego obrzędu, mówiąc: „Moje kochane dziecko! zachowaj tę drogą pamiątkę, jako szacowne świadectwo miłości i zaufania, które wojsko pokładało w twym ojeu.“

— Pomiędzy Xięciem Nemours, przyszłym Regentem państwa, a P. Guizot, panuje od niejakiego czasu osobiste nieporozumienie. Wypadki w Algierji usunęły myśl o uposażeniu tego Królewicza, gdyż nowa wyprawa przeciw Abd-el-Kaderowi zbyt znacznie za sobą pociągnęła wydatki. Mimo to, Xiąże Nemours popiera tę wyprawę, mając zawsze nadzieję, iż Xiąże Dumale zostanie Wice-Królem Algierji.

— *National* twierdzi, że nowa depesza telegraficzna nadeszła z Afryki, ale że rząd wstrzymuje się z jej ogłoszeniem. Według niej, Abd-el-Kader miał z Ain-Kebble ry rzucić się w głąb prowincyi i doszedł aż do Sidi-bel-Abbes, między Maskarą i Tlemsem, skąd cała jakoby zachodnią Algierją udało mu się pobudzić do powstania. *Journal des Débats* mówi o tém, ale jednakże powtarza, że o bliżkiem ukonczeniu wojny w Afryce, ani myśleć nie można.

— Tenże dziennik zapewnia, że Marszałek Bugeaud przed odjazdem swoim z Paryża do Marsylii, przesłał gabinetowi notę, dotyczącą otrzymanych instrukcyi względem dalszego postępowania w Afryce. W nocie tej, napisanej tonem wysokim, mówi z gorzką ironią o rozkazie ścisłania i schwytania Abd-el-Kadera, uważając ten pomysł za bardzo dogodny dla ministerstwa, ażeby pokryć błędy Tangerkiego traktatu, ale weale do wykonania nie łatwy; i z tej przyczyny radzi ministerstwu, myśleć wcześniej o innych środkach utrzymania bytu swojego. Nota ta miała sprawić wielkie oburzenie w Ministrach.

— Rząd otrzymał przez Alexandryę wiadomości z Chin, pod d. 12 października, przez Sekretarza poselstwa Margr. Ferriere le Bayer. Ratyfikacye zawartego w Watipoa, w d. 24 października roku zeszłego, traktatu handlowego, między pełnomocnikami francuzkimi i chińskimi, zamienione zostały d. 25 sierpnia w Taipauhi, nad rzeką Bocca Tigris, w pałacu Mandaryna i Admirała, dowodzącego morskimi siłami chińskimi na rzece Kanton. Jednocześnie odebrał P. Lagrenée urzędową kopią edyktu cesarskiego, znoszącego postanowione na chińskich Chryścian kary i pozwalający im publicznego wyznawania chrystyanizmu. Margr. Ferriere odplynał d. 1 września na parostatku angielskim z Makao, i w pierwszych dniach listopada oczekiwany jest w Paryżu.

— P. Thiers powrócił już do Paryża z podróży odbytej do Hiszpanii, Portugalii i Anglii.

— O zaręczynach Xiężniczki Berry, siostry Xięcia Bordeaux z najstarszym synem Xięcia Lukki, zawiadomił urzędownie rząd francuzki, P. Bignole Sale, Posel Sardynski i sprawujący interessa Lukki przy dworze francuzkim.

30 Октября.

Вчера Король, въ присутствіи двора и министровъ, возложилъ на герцога Омальскаго знаки ордена Золотого Руна, присланныя Королевою Испанскою. Повѣренный въ дѣлахъ Испаніи, также при этомъ находился.

— Въ Четвертокъ, поутру, отправлена телеграфическая депеша къ маршалу Бюго, съ уведомленіемъ, что Г. Гамъ посланъ въ Марокко, для предваренія императора, что французскія войска перейдутъ марокскую границу, въ случаѣ, если Абд-эль-Кадеръ будетъ тамъ искать убѣжища.

— На послѣднемъ засѣданіи кабинета, постановлено отправить экспедицію въ Мадагаскаръ, вмѣстѣ съ экспедиціею, которую отправляетъ Англія. Въ Тулонъ отправлено предписаніе о снаряженіи вѣсколькихъ военныхъ кораблей, которые имѣютъ выйти въ море 15 Ноября.

— Въ гавань Лоріанъ отправлено предписаніе о снаряженіи трехъ пароходовъ и трехъ парусныхъ судовъ, которые предназначены для морскаго поста при западныхъ берегахъ Африки.

— Кромѣ донесенія, генераль Ламорисьеръ прислалъ военному министру письмо, отъ 17 Октября изъ лагеря подъ Педрома. Онъ сообщаетъ, что 15 числа Абд-эль-Кадеръ прислалъ ему письмо капитана Курби де Коньяръ, находящагося въ плѣну, о которомъ полагали, что онъ былъ убитъ вмѣстѣ съ полковникомъ Монтаньякомъ. Письмо это есть подробная реляція несчастной битвы. Капитанъ пишетъ, что кромѣ 14 чел. оставшихся въ живыхъ, къ плѣну находится 95 человекъ разныхъ военныхъ чиновъ, которые почти все ранены. Такимъ образомъ число убитыхъ уменьшается до 370. При томъ Г. Коньяръ сообщаетъ, что Абд-эль-Кадеръ приказалъ всемъ начальствующимъ въ своихъ войскахъ обращаться съ плѣнными какъ можно лучше.

А н г л и я .

Лондонъ, 28 Октября.

Въ слѣдующую Пятницу будетъ происходить засѣданіе совѣта министровъ, подъ предсѣдательствомъ Королевы.

— Третьяго дня постановлено въ биржевой залѣ статуя Королевы Викторіи. Памятникъ этотъ имѣть 6 футовъ въ вышину, и выстѣченъ изъ Каррарскаго мрамора, взятелемъ Луфомъ.

— Ложи оравжистовъ въ Ирландіи образовались окончательно, и грое-мейстеромъ избранъ полковникъ Вернера, извѣстный членъ парламента.

— Въ газетахъ сообщено было, что военное англійское судно *Collingwood* и корветъ *Modest*, 15-го Іюля отплыли внезапно изъ Лима неизвѣстно съ какимъ назначеніемъ. По послѣднимъ донесеніямъ изъ Лимы видно, что суда эти отправились въ О Таити для улаженія недоразумѣній, происшедшаго между французскими властями и англійскимъ фрегатомъ *Talbot*, а также для устраненія всякихъ причинъ, могущихъ въ послѣдствіи подать поводъ къ новымъ недоразумѣніямъ.

29 Октября.

Въ *Morning-Advertiser* повторяютъ слухи о предстоящемъ преобразованіи кабинета, по поводу несогласія мажоритъ герцога Веллингтона и Сэръ Роберта Пилъ, по предмету закона о хлѣбѣ. Предположеніе о коалиціи кабинетъ, въ который вошли бы Сэръ Р. Пилъ и Лордъ Россель, возобновляется.

— Г. Витонъ, изобрѣтатель электрическаго телеграфа, присвокупилъ къ нему новое, чрезвычайно любопытное усовершенствованіе; этотъ способъ доставляетъ возможность самому повторять стенографически собственное свое письмо. Все движенія руки, пишущей на примѣръ въ Лондонѣ, будутъ повторены съ совершенною точностію въ Дуврѣ; такимъ образомъ можно будетъ писать, чертить и проч. въ двухъ экземплярахъ въ одно время, посредствомъ электрическаго тока, на разстояніи 20, 50, 100 и болѣе англійскихъ миль.

— Статуя Лорда Веллингтона въ Глазговѣ, снова подверглась поврежденію. Отличная рѣзба пѣдестала ночью совершенно испорчена; до сихъ поръ не обнаружены виновнаго въ этомъ вандализмѣ.

Дня 30 października.

Wczoraj Monarcha w obec dworu i Ministrów, wręczył Xięciu Amale ozdoby orderu Złotego Runa, nadane przez Królowę hiszpańską. Przytomny był także temu sprawujący interesa hiszpańskie.

— We Czwartek rano wyprawiono depeszę telegraficzną do Marszałka Bugeaud z doniesieniem, iż P. Hamout został wysłany do Marokko, dla zawiadomienia Cesarza, iż wojska francuzkie przekroczą granicę Marokkańską, w razie, jeźliby Abd-el-Kader szukał tam schronienia.

— Na ostatniej radzie gabinetowej postanowiono, iż Francya wyśle wyprawę do Madagaskaru, razem z tą, która jest przygotowywana przez Anglię. Do Tulonu wysłano rozkazy, aby uzbrojono kilka okrętów wojennych, które mają wypłynąć na morze 15-go listopada.

— Do portu Lorient wysłano rozkaz, aby przygotowano trzy parostatki i trzy okręty żaglowe, mające odejść na stacyę do zachodnich brzegów Afryki.

— Oprócz urzędowego rapportu, Jeneral Lamoriciere pisał do Ministrowi wojny list, datowany 17 października z obozu pod Nedrowa, w którym donosi, iż d. 15, Abd-el-Kader przysłał mu list kapitana Courby de Cognard, w niewoli będącego, a o którym wiadomo, że poległ 28-go września wraz z Polkownikiem Montagnac. List ten jest prawdziwym sprawozdaniem z owej nieszczęśliwej walki; z niego dowiadujemy się, że oprócz 14, którzy ocalili, 95 oficerów, podoficerów i żołnierzy, dostało się w niewolę. Tak więc liczba zabitych zmniejsza się do 370. Cognard donosi przytóm wyrażenie w swym liście, iż Abd-el Kader dał rozkaz wszystkim naczelnikom swego wojska, aby się z jeńcami jak najlepiej obchodzili.

А н г л и я .

Лондонъ, 28 października.

W przyszły Piątek odbędzie się rada gabinetowa pod przewodnictwem samej Królowej.

— Onegdaj umieszczono w giełdzie Londyńskiej posąg Królowej Wiktoryi, mający szczerbę stóp wysokości, wyrzeźbiony z marmuru Carraryjskiego przez rzeźbiarza Lough.

— Łoże oranżystowskie w Irlandyi zorganizowały się stale, i wybrały za swego Wielkiego Mistrza Polkownika Verner, znanego członka Parlamentu.

— Gazety doniosły były, że okręt wojenny angielski *Collingwood* i korweta *Modest* wypłynęły nagle z Limy, 15 lipca, nie wiadomo z jakim przeznaczeniem. Późniejsze korespondencje z Lima objaśniają, że te okręty poszły do O Tahiti, dla złowienia zajęcia, wynikłego między władzami francuzkimi i fregatą angielską *Talbot*, tudzież dla zapobieżenia ponowieniu się nieporozumień na przyszłość.

Дня 29 października.

Morning Advertiser powtarza pogłoskę o bliższej zmianie teraźniejszego gabinetu, której przyczyną ma być różność zdań względem praw zbożowych, między Xięciem Wellingtonem i Sir R. Peel. Myśl ministerstwa koalicyyjnego, złożonego z Sir R. Peel i Lorda Russel, odnawia się.

— P. Wheaton, wynalazca telegrafu elektrycznego, dodał do niego nowe, nadzwyczaj zajmujące udoskonalenie; jest to sposób, za pomocą którego, można samemu powtarzać stenoграфicznie własne swe pismo. Wszystkie ruchy ręki piszącego naprzykład w Londynie, będą powtarzane z największą tożsamością w Dover; tym sposobem można będzie pisać, rysować, etc. w dwóch exemplarzach jednoczasowie, za pośrednictwem płynu elektrycznego, na odległości 20, 50, 100, i więcej mil angielskich.

— Posąg Lorda Wellingtona w Glasgowie, był w tych dniach przedmiotem nikczemnego uszkodzenia. Pyszne rzeźby podnoża zostały w nocy zupełnie popsute. Dotąd nie zdołano odkryć sprawcy tego wandalizmu.

И т а л и я.

Неаполь, 20 Октября.

Собранный здесь седьмой конгресс италянских ученых закрыл свои заседания 5-го с. м. Утреннее заседание собрания происходило в прекрасном минералогическом зале, где избран президентом предстоящего в Генуи конгресса, маркиз Бринолли-Саль. В тот же день, у Короля был великодушный обед, а вечером большой концерт, в котором сверх членов конгресса, находились также все иностранные посланники и многочисленное собрание знатных особь.

Здесь получено известие, почерпнутое из достоверных источников, что Король назначил Вице-Королем Сицилии герцога Дона Луиджи графа Аквали.

В развалинах дома, на улице Фортуны, открыта зала, в коей найдены монеты, чеканенныя во времена Императоров Веспасиана и Галбы, а равно мраморные вѣсы.

И с п а н и я.

Мадрид, 12 Октября

40-го числа с. м., происходило торжественное празднование годовщины 15-ти-лѣтняго возраста и двухлѣтняго совершеннолѣтня Королевы Изабеллы II.

— Турецкій посланникъ Р. Суза имелъ честь поднести Королеву Изабеллу бриллиантовую корону, присланную Ея Величеству Султаномъ, которую цѣнятъ въ 50,000 испанскихъ пиастровъ.

— По журналу *Diario de la Marina*, издаваемому в Гавани, испанскій флотъ въ 1765 году состоялъ изъ 67 линейныхъ кораблей и 64 транспортныхъ судовъ, всего изъ 178 судовъ. Въ 1845 году, флотъ этотъ состоитъ изъ 3 линейныхъ кораблей, изъ которыхъ 2 были очень повреждены, изъ 6 большихъ фрегатъ, одного малаго, 3 корветъ, 7 бриговъ, небольшого транспорта, изъ которыхъ часть находится на Филиппинскихъ островахъ, и изъ 4 строящихся въ Англіи пароходовъ.

19 Октября.

Королева Изабелла пожаловала принцу Омальскому знаки ордена Золотаго Руна, передавъ оные французскому полковнику графу Брессону, для доставленія принцу. Знаки сии носили прежде Короли Карлъ V и Фердинандъ VII.

— Въ *Gazeta* обнародовано вчера назначеніе 25 сенаторовъ, въ числѣ коихъ находятся также епископъ Таррагонскій и нѣсколько прелатовъ.

— Говорятъ, что еще въ настоящемъ году придетъ сюда испанскій Нунцій.

— Все здѣшніе журналы, независимыя отъ министерства, объявляютъ себя противъ проекта бракосочетанія Королевы Изабеллы съ графомъ Трапани.

Т у р ц и я.

Константинополь, 8 Октября.

Турецкое правительство, желая уравнивать раскладку податей, постановило сдѣлать самоточайшую оцѣнку недвижимостей и привести въ извѣстность доходы каждого подданнаго, и тогда сдѣлать раскладку податей въ соразмѣрности съ имуществомъ каждого. Въ исполненіе сего, на сихъ дняхъ верховный визиръ извѣстивъ мушировъ, губернаторовъ и дефтердаровъ провинцій о намѣреніяхъ Султана, предписавъ имъ писать съ тѣмъ, чтобы они при оцѣнкѣ поступали со всевозможною справедливостію и безпристрастіемъ.

— Прейдши верховный визиръ Хозрезъ-Паша, умеръ на 82 году отъ роду, послѣ двухдневной болѣзни.

— Въ Моссульской провинціи сего лѣта была такая засуха, что все источники и колодези въ степи высохли. По сей причинѣ дозволено кочующимъ Арабамъ поить скотъ на берегу Тигра, въ разстояніи 3 или 4 миль отъ города. Черезъ нѣсколько времени до 20,000 палатокъ появилось на этомъ мѣстѣ; но такъ какъ сии гости, по старому обычаю, стали производить грабежи, и вопреки повелѣнію Паши не удалялись, то Паша, совокупно съ авезійскимъ племенемъ, напалъ на нихъ и заставилъ обратиться въ степь, взявъ съ нихъ въ вознагражденіе за произведенныя ими убытки 20 т. овецъ, 1,000 верблюдовъ и 20 лошадей.

В е о с н ы.

Неаполь, 20 października.

Zgromadzony tu siódmy kongress uczonych włoskich zamknął swoje posiedzenia d. 5 b. m. Różne sekcye zgromadzenia zebrały się w pięknej sali mineralogicznej, gdzie zaraz przy początku obrad, Prezydentem przyszłego, w roku następnym w Genui mającego się zebrać kongressu, obrany został Margrabia Brignole-Sale. Tegoż dnia był u Króla wielki obiad, a wieczorem wielka zabawa muzyczna, na której oprócz członków kongressu, znajdowali się wszyscy zagraniczni Posłowie i wielka liczba znakomitszych osób.

— Nadesła tu wiadomość, ezerpana z wierogodnych źródeł, że Król mianował Wice-Królem Sycylii, brata swego Xięcia Don Luigi Hr. Akwili.

— Przy ulicy Fortuny odkryto w zwaliach domu salę, w której znaleziono pieniądze, bite za Cesarzów: Wespazjana i Galby, tudzież wagi marmurowe.

И с п а н и я.

Мадрид, 12 października.

Dnia 10 t. m. obchodzono była uroczyste 15-letnie rocznice urodzin i dwuletnia pełnoletnośc Królowej Izabelli II.

— P. Souza złożył Królowej Izabelli II-jej brylantową koronę ofiarowaną jej przez Sultana Turckiego, której wartość szacują na 50,000 hiszpańskich pиастровъ.

— Według dziennika *Diario de la Marina*, w Hawannie wychodzącego, marynarka hiszpańska w 1765 r. składała się z 67 okrętów liniowych, 47 fregat i 64 statków przewozowych: wogółem z 178 statków. W 1845 r. taż marynarka składa się tylko z 3 liniowych okrętów, z których 2 są w najgorszym stanie; z 6 fregat, jednęć mniejszej, 2 korwet, 7 brygów, pewnej liczby statków przewozowych od 6 do 10 dział, z których część znajduje się na wyspach Filipinach i z 4 budujących się w Anglii parostatków.

Dnia 19 października.

Królowa udzieliła Xięciu Aumale łańcuch orderu Złotego Runa, polecając Hr. Bresson, Posłowi francuzkiemu przy dworze Madryckim, aby go odesłał pomieciennemu Xięciu. łańcuch rzeczony nosił na sobie Karol V ty i Ferdynand VII-ty.

— *Gazeta* ogłosiła wczoraj mianowanie 25 Senatorów. Pomiędzy nimi znajduje się także Biskup Tarragony i kilku innych prałatów.

— Mówią, że jeszcze w tym roku przybędzie tu Nuncysz Papieżki.

— Wszystkie tutejsze dzienniki niezależne od ministerstwa, oświadcza się energicznie przeciwko planowi ślubienia się Królowej Izabelli z Hrabią Trapani.

Т у р ц и я.

Konstantynopol, 8 października.

Rząd Turcki, pragnąc uregulować podatki i uczynić sprawiedliwszym ich rozdział, postanowił ściśle ocenić własności nieruchome i dochody każdego z poddanych, i stosownie do tego nałożyć podatek. Dla tego, w tych dniach, Wielki Wezyr zawiadomił Muszyrów, Gubernatorów i Defterdarów prowincyi o zamiarach Sultana, polecając im zarazem, aby postępowali przy ocenianiu z największą sprawiedliwością i bezstronnością.

— Były Wielki-Wezyr, Chozrew-Basza, po dwudniowej słabości, umarł w 82 roku życia.

— Tego lata, w prowincyi Mossul taka panowała susza, że wszystkie studnie i źródła w pustyni wyschły. Z téj przyczyny dozwolono koczującemu pokoleniu Arabów pustyni osiąść nad brzegiem Tygru, w odległości 2—4 mil od miasta. W krótkim czasie do 20,000 namiotów znajdowało się w oznaczonym miejscu; lecz gdy przybyłszy, starym swoim zwyczajem, wnet zaczęli dopuszczać się rabunków, i chociaż wezwani przez Baszę, dobrowolnie ustąpić nie chcieli: Basza złączył się z silnym pokoleniem Anesis, i spólnie z niemi napadł na Beduinów i zmusił ich do kapitulacyi, mocą której obowiązani zostali wrócić na pustynię, po dostarczeniu pierwój, jako wynagrodzenie za popełnione gwałty, 20,000 owiec, 1,800 wielbłądów i 20 klaczy.

15 Октября.

За несколько дней передь симъ, сирійскія дѣла произвели между французскимъ посольствомъ и Портою несогласіе; французскій посланникъ, какъ извѣстно, требовалъ наказанія друзскому начальнику, умертвившему патера Карло. Между тѣмъ получено здѣсь, на дняхъ, донесеніе изъ Бейрута, что тотъ же начальникъ, по единодушному приговору составленнаго Шекибъ-Эффендіемъ суда, оправданъ и выпущенъ на свободу. Г. Буркевей сообщилъ сей былъ немедленно уничтоженъ, обвиненный препровожденъ въ Константинополь, и дѣло объ немъ подвергнуто новому разсмотрѣнію; въ случаѣ же отказа, угрожаетъ немедленнымъ оставленіемъ Константинополя. Порты между тѣмъ вовсе не думаетъ удовлетворять желаніи французскаго посланника, тѣмъ болѣе, что ея сторону поддерживаютъ по сему предмету два посланника другихъ державъ, кои не раздѣляютъ мнѣнія, чтобы дѣло сіе нуждалось въ новомъ разсмотрѣніи. До донесеніемъ всѣхъ прочихъ консуловъ, упомянутый Шенкъ (начальникъ) въ самомъ дѣлѣ правъ, и дѣло объ немъ произведено было на законномъ основаніи.

Сѣв. Амер. Соед. Штаты.

Нью-Йоркъ, 30-го Сентября.

Изъ орегонской земли получены здѣсь донесенія, что тамошніе переселенцы изъ Соединенныхъ Штатовъ не думаютъ ожидать послѣдствій спора между Англіею и Соединенными Штатами, но рѣшились сами между собою образовать правительство, независимое отъ той и другой стороны, которое однако же въ послѣдствіи, по видимому, присоединится въ Соединеннымъ Штатамъ.

— По извѣстіямъ, полученнымъ въ Англіи изъ Мексики, отъ 1-го Сентября, тамъ нѣтъ никакихъ признаковъ, чтобы между этою странюю и Соединенными Штатами дѣло дошло до войны. Генералъ Филосола прибылъ въ Мексику изъ Санъ-Луис-Потоси, съ донесеніемъ, что войска генерала Паредеса произвели мятежь, объявляя, что онъ до тѣхъ поръ не выступитъ въ походъ, пока не доставятъ имъ недомочнаго жалованья. Калифорнія объявила себя въ пользу федерации; въ самой даже столицѣ войска стояли въ казармахъ подъ ружьемъ, такъ какъ опасались возобновленія движеній въ пользу генерала Сантаны. Приготовленія къ войнѣ продолжались только въ Вера-Крусѣ, гдѣ усиливали и вооружали крѣпость Санъ-Жуанъ-д'Улоа; сверхъ сего тамошній гарнизонъ усилили присоединеніемъ къ нему 250 артиллеристовъ изъ Жалапы.

— Въ журналѣ Union, органѣ правительства Соединенныхъ Штатовъ, утверждаютъ, что не только войска генерала Паредеса, но и онъ лично выразилъ несогласіе начать войну противъ Техаса, и что поему на мѣсто его командиромъ этихъ войскъ назначенъ генералъ Бустаменте.

— Письма изъ Мексики и Вера-Круса сообщаютъ, что во всѣхъ частяхъ Мексики господствуетъ безначаліе и смутеніе, и потому намѣреніе Мексики напасть на Соединенныя Штаты, какъ кажется, не удобисполнимо.

— Утверждаютъ, что Соединенныя Штаты желаютъ положить конецъ недоразумѣніямъ съ Мексикою, предложили ей проектъ о покупке Техаса. Не лѣзя сомѣваться, что Мексика, будучи въ весьма критическомъ финансовомъ положеніи, согласится на сіе предложеніе; тѣмъ болѣе, что сумма слишкомъ въ десять милліоновъ долларовъ, предложенная за Техасъ, поставитъ страну сію въ возможность обезпечить за собою остальные свои владѣнія. Соединенныя Штаты хотятъ также приобрести покупкою у Мексики Калифорнію, вмѣстѣ съ гаванью Санъ-Франциско, самую лучшую на Тихомъ Океанѣ, за сумму въ 5—6 милліоновъ долларовъ.

Справа Сирійска выволаала od kilku dni nieporozumienie między poselstwem francuzkiem a Portą. Wiadomo, że Francuz domagała się ukarania śmiercią jednego z Szekibów Druzijskich, który zamordował zakonniką, Ojca Carlo. Tymczasem odebrano tu właśnie wiadomość z Bejrutu, że tenże Szekib, jednozgodnym wyrokiem sądu zwołanego przez Szekib-Efendego, został uniewinniony i wypuszczony na wolność. P. Bourqueney przestał natychmiast Porcie notę, w której żąda, aby wyrok ten został obalony, Szekib do Konstantynopola przysłany, i process jego na nowo rozpoczęty; w razie zaś odmownej odpowiedzi, grozi, „iż natychmiast opuści Stambul.“ Porta nie myśli wcale tą razą uczynić zadosyć żądaniu Posła francuzkiego, tém bardziej, iż ma silną w tym względzie podporę w Posłach dwóch innych mocarstw, którzy nie są bynajmniej tego zdania, aby process ów rozpoczynać na nowo. Według doniesień wszystkich innych Konsulów, Szekib ten miał być rzeczywiście niewinnym i process jego odbył się prawnie.

STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI PÓŁNOCNEJ.

Nowy-York, 30 września.

Z kraju Oregon nadeszły tu wiadomości, dowodzące, że tamedzni osadnicy ze Stanów-Zjednoczonych nie myślą wcale czekać na wypadek sporu pomiędzy Anglią i Stanami-Zjednoczonymi, ale raczej postanowili sami utworzyć między sobą rząd, nie zawisły od jednej i drugiej strony, ale który później, jak się zdaje, przyłączy się do Unii Stanów.

— Według wiadomości otrzymanych w Anglii z Meksyku, pod d. 1 września, nie zanosi się wcale na wojnę między tym krajem i Stanami-Zjednoczonymi. Generał Filodzy przybył do Meksyku z San-Louis-Potosi z doniesieniem, że wojska Generala Paredes, podniosły, bunt oświadczając, że dopóty nie wyjdą w pole, dopóki żołd zaległy nie będzie im wypłacony. Kalifornia oświadczyła się za federalizmem, w samęj nawet stolicy wojska stały w koszarach pod bronią, gdyż obawiano się nowego powstania na korzyść Generala Santana. Przygotowania do wojny trwały tylko w Vera-Cruz, gdzie zajmowano się wzmocnieniem i uzbrojeniem fortyfikacyi San Juan d'Ulloa; prócz tego załoga tamedzna powiększoną została 250 artyllerczystami z Jalapy.

— Dz. Union, organ rządu Stanów-Zjednoczonych, zapewnia, że nie tylko wojska Generala Paredes, ale i on sam wzbrańał się wszeczynać wojnę przeciw Texasowi, i że przeto na miejsce jego dowódcą tychże wojsk, mianowany został Generał Bustamente.

— Listy z New-Yorku i Vera-Cruz donoszą jednozgodnie, że we wszystkich częściach Meksyku, panuje bezrząd i zamieszanie, i ztąd zamiar Meksyku uderzenia na Stany-Zjednoczone nie zdaje się być podobnym do wykonania.

— Zapewniają teraz, że Stany-Zjednoczone chcą raz położyć koniec nieporozumieniom z Meksykiem, zaproponowały mu kupno Texasu. Ani wątpić, że Meksyk, znajdując się w bardzo krytycznym finansowym położeniu, przystanie na tę propozycyę, zwłaszcza, że kilkanaście milionów dollarów, ofiarowanych za Texas, postawią go w stanie zabezpieczenia sobie reszty posiadanych krajów. Podobnie i Kalifornią chcą Stany-Zjednoczone zakupić od Meksyku wraz z portem San-Francisco, najlepszym na Oceanie Spokojnym, za 5—6 milionów dollarów.

ВІЛЬНА. въ Тип. О. Гликсберга—Печ. позвол. 6 го Ноября 1845 г. Изпр. долж. Цемз. и Кав. А. Мухомовъ.